

Szoftver mély neuronhálók alkalmazásához

2. előadás

Kovács Bálint, Varga Viktor
ELTE IK Mesterséges Intelligencia Tanszék

Előző órán

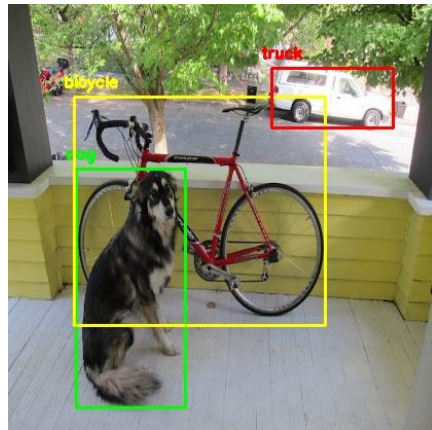
A gépi tanulás lényege

- Egy feladatot nem a megoldó algoritmus leprogramozása segítségével oldunk meg.
- Helyette, egy **paraméteres modellhez keresünk** olyan **paramétereket**, melyekkel a modell megoldja a feladatot.
- Az ideális paramétereket a feladathoz tartozó mintapéldák segítségével találjuk meg.

Előző órán - Gépi tanuláshoz ideális feladatok

- Ha közelítően optimális megoldás is megfelelő.
- Ha nem ismert konkrét algoritmus, ami megoldja a feladatot.
- Ha nem gazdaságos egyedi algoritmust fejleszteni a problémára.
- Ha a feladatot csak mintapéldák segítségével tudjuk formálisan definiálni.

Hogyan definiáljuk azt, hogy “kutya”, vagy “kerékpár” mintapéldák nélkül?

Előző órán - Felügyelt tanulás

Adott: A tanítóminta (training set), input-címke párok halmaza

$$\{(x^{(1)}, y^{(1)}), \dots, (x^{(m)}, y^{(m)})\}$$

$$x \in X \subset \mathbb{R}^n, y \in Y \subset \mathbb{R}^k$$

Feladat: A címke (az elvárt output) minél jobb becslése az inputból.

Azaz, keresünk olyan h_θ függvényt (hipotézisfüggvényt), melyre:

$$h_\theta(x) = \hat{y} \approx y$$

Előző órán - Felügyelt tanulás

a zárójeles felső index nem
hatvány, hanem a minta
elemeinek indexe

Adott: A tanítóminta (training set), input-címke párok halmaza

$$\{(x^{(1)}, y^{(1)}), \dots, (x^{(m)}, y^{(m)})\}$$

$$x \in X \subset \mathbb{R}^n, y \in Y \subset \mathbb{R}^k$$

Feladat: A címke (az elvárt output) minél jobb becslése az inputból.

Azaz, keresünk olyan h_θ függvényt (hipotézisfüggvényt), melyre:

$$h_\theta(x) = \hat{y} \approx y$$

a hipotézisfüggvény x inputból becsli az y
címkét. A becslését “ y kalap”-pal jelöljük.

Előző órán - A felügyelt tanulás két fő feladata

Regresszió: A címkehalmaz összefüggő és végtelen

$$|Y| = \infty$$

Példa: Autók számának, vagy életkor becslése

Klasszifikáció: A címkehalmaz diszkrét és számossága véges

$$|Y| < \infty$$

Példa: Mintaelemek kategorizálása

- A lakosság számából eldönteni, hogy város-e, vagy falu egy adott település
- Mi a foglalkozása a képeken szereplő személyeknek?

Ezen az órán - Regresszió

Regresszió: A címkehalmaz összefüggő és végtelen

$$|Y| = \infty$$

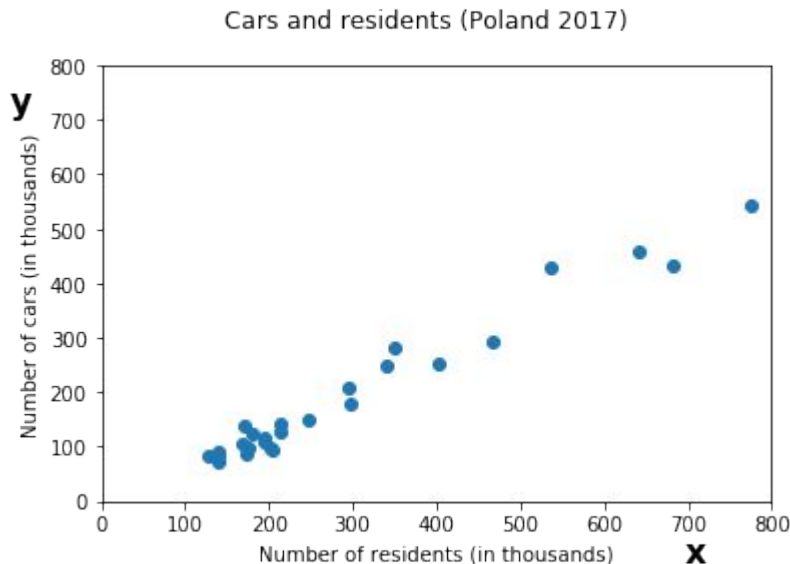
Példa: Autók számának, vagy életkor becslése

Regresszió

Példa: Becsüljük meg az autók számát egy adott városban, ha ismerjük a város lakosságának számát.

x: Egy adott város lakosságának száma

y: Egy adott városban megtalálható autók száma

$$x^{(j)}, y^{(j)} \in \mathbb{R}$$

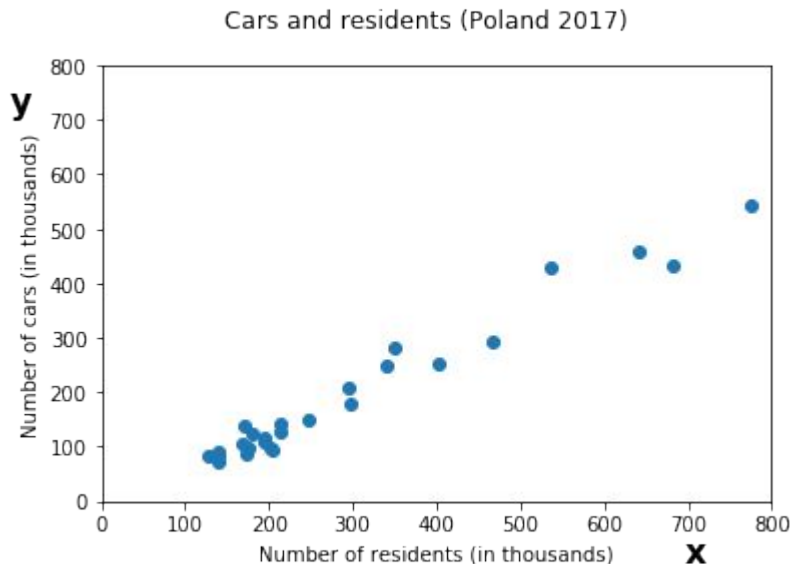
Regresszió

Példa: Becsüljük meg az autók számát egy adott városban, ha ismerjük a város lakosságának számát.

x: Egy adott város lakosságának száma

y: Egy adott városban megtalálható autók száma

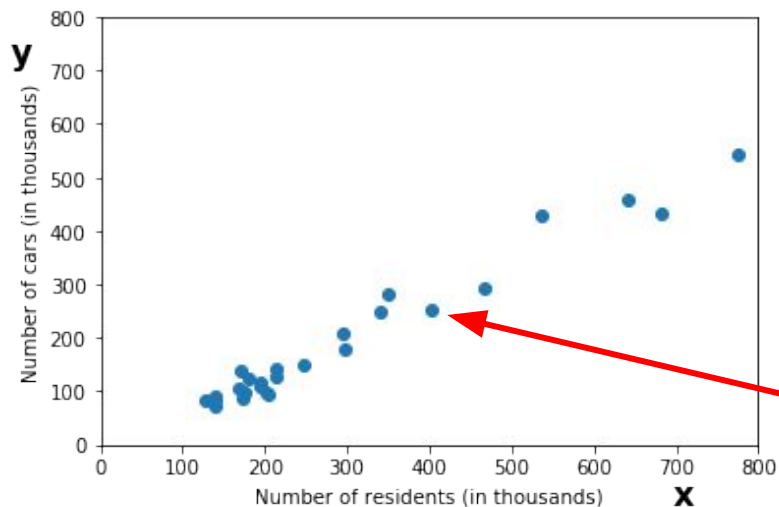
Egy input változó és egy címke: a mintaelemek a címkével, kétdimenziós vektortérben (síkon) elhelyezkedő pontok

$$x^{(j)}, y^{(j)} \in \mathbb{R}$$

A minta ábrázolása

Cars and residents (Poland 2017)

$$x^{(j)}, y^{(j)} \in \mathbb{R}$$

	input	címke
	x (egy adott város lakossága, ×1000)	y (autók száma a városban, ×1000)
Varsó (j = 1)	1760	910
Krakkó (j = 2)	770	535
Szczecin (j = 3)	407	263
...	...	...

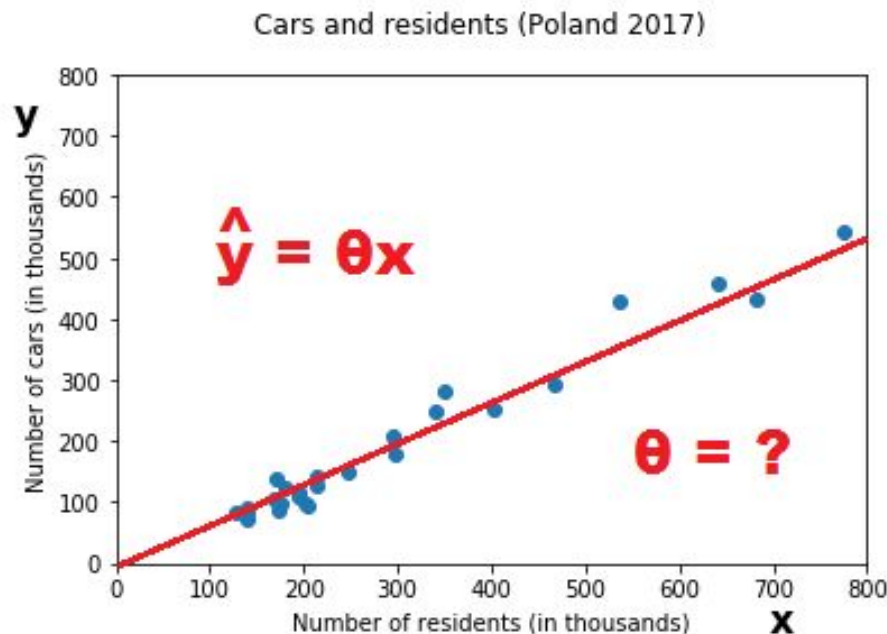
Lineáris regresszió

Hipotézisfüggvény:

Nagyon egyszerű (lineáris)
hipotézisfüggvény:

$$y \approx \hat{y} = h_{\theta}(x) = \theta x$$

$\theta \in \mathbb{R}$ a hipotézisfüggvény
paramétere, ebben az esetben az
egyenes meredeksége lesz...

Lineáris regresszió

Hipotézisfüggvény:

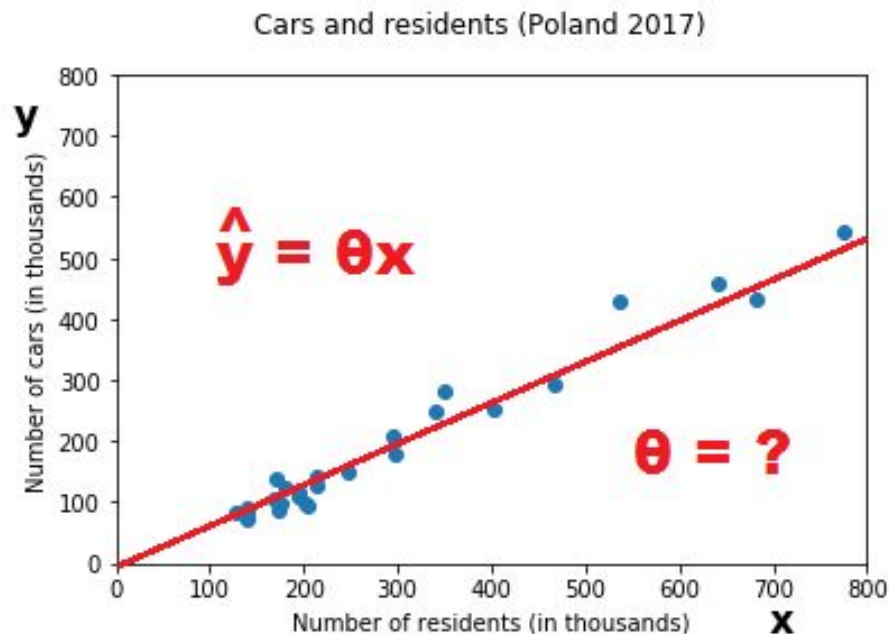
Nagyon egyszerű (lineáris)
hipotézisfüggvény:

$$y \approx \hat{y} = h_{\theta}(x) = \theta x$$

$\theta \in \mathbb{R}$ a hipotézisfüggvény
paramétere, ebben az esetben az
egyenes meredeksége lesz...

Keresünk egy olyan θ paramétert, mellyel
 $h(x)$ jól közelíti az igazi y címkéket!

Például a $h(x) = 0.65 \cdot x$ hipotézis-
függvény erre a konkrét mintára jól illeszkedik,
így tehát egy jó paraméter a $\theta = 0.65$.

Lineáris regresszió

Hogyan állapítjuk meg mennyire jó a becslés?

$$h_{\theta}(x) = \hat{y} \overset{?}{\approx} y$$

Lineáris regresszió

Hogyan állapítjuk meg mennyire jó a becslés?

$$h_{\theta}(x) = \hat{y} \overset{?}{\approx} y$$

J költségfüggvény segítségével: $J : \theta \rightarrow \mathbb{R}_{\geq 0}$

A költségfüggvény megadja, hogy mennyire tér el a valódi címke és a becslésünk adott paraméter értékek esetén.

Lineáris regresszió

Hogyan állapítjuk meg mennyire jó a becslés?

$$h_{\theta}(x) = \hat{y} \overset{?}{\approx} y$$

J költségfüggvény segítségével: $J : \theta \rightarrow \mathbb{R}_{\geq 0}$

A költségfüggvény megadja, hogy mennyire tér el a valódi címke és a becslésünk adott paraméter értékek esetén.

Akárhány dimenziós a címkénk és akárhány mintaelem van a tanítóhalmazban, **a költség mindenképpen egyetlen szám kell, hogy legyen.** Így egyértelműen össze tudunk hasonlítani két hipotézisfüggvényt / paraméterkombinációt.

Lineáris regresszió

Lineáris regresszió esetén a költségfüggvény:

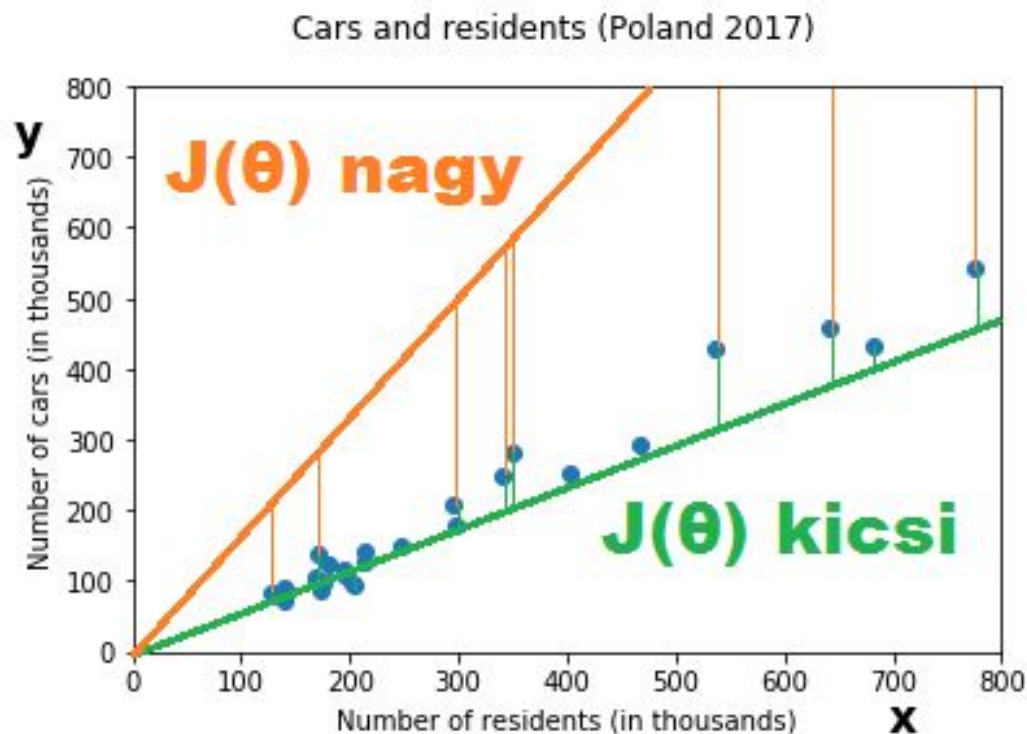
$$J(\theta) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m \overbrace{(h_{\theta}(x^{(j)}) - y^{(j)})^2}^{\hat{y}^{(j)}}$$

... azaz, a hipotézisfüggvény által becsült címkék és az igazi címkék különbségének a négyzete, átlagolva a mintaelemek felett:

MSE (Mean Squared Error, átlagos négyzetes eltérés)

Lineáris regresszió

Lineáris regresszió

A feladat tehát: $\theta^* = \underset{\theta}{\operatorname{argmin}} J(\theta)$

→ keressük azt az **optimális paramétert** (θ^*), mellyel minimális a költség, azaz a címke predikciónk átlagos négyzetes eltérése az igazi címkétől.

$$\begin{aligned}\theta^* &= \underset{\theta}{\operatorname{argmin}} \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (h_{\theta}(x^{(j)}) - y^{(j)})^2 = \\ &= \underset{\theta}{\operatorname{argmin}} \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)})^2\end{aligned}$$

Lineáris regresszió - megoldás

A feladat: $\theta^* = \underset{\theta}{\operatorname{argmin}} J(\theta)$

$$J(\theta) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (h_{\theta}(x^{(j)}) - y^{(j)})^2 = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)})^2$$

Hogy néz ki a költségfüggvény kifejtve?

Lineáris regresszió - megoldás

A feladat: $\theta^* = \operatorname{argmin}_{\theta} J(\theta)$

$$J(\theta) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (h_{\theta}(x^{(j)}) - y^{(j)})^2 = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)})^2$$

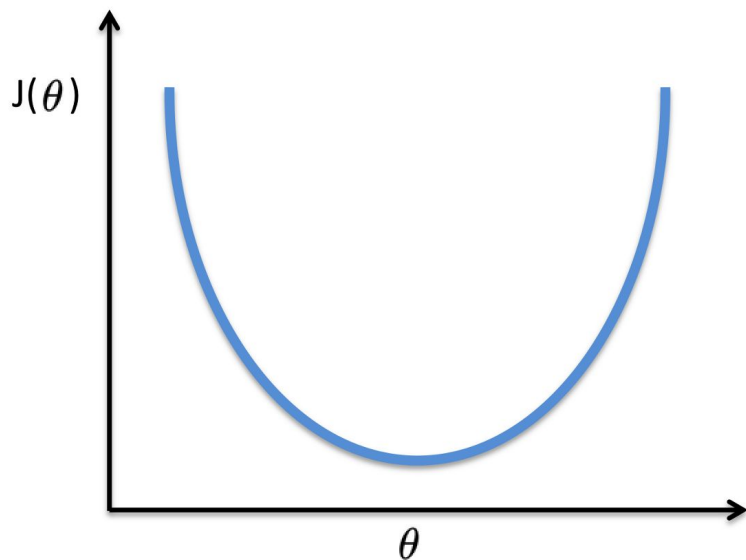
Hogy néz ki a költségfüggvény kifejtve?

x, y ismert konstansok, hiszen a tanítóhalmazban vannak.
 θ ismeretlen.
→ **J kvadratikusan θ szerint.**

Lineáris regresszió - megoldás

J költségfüggvény kvadratikus.

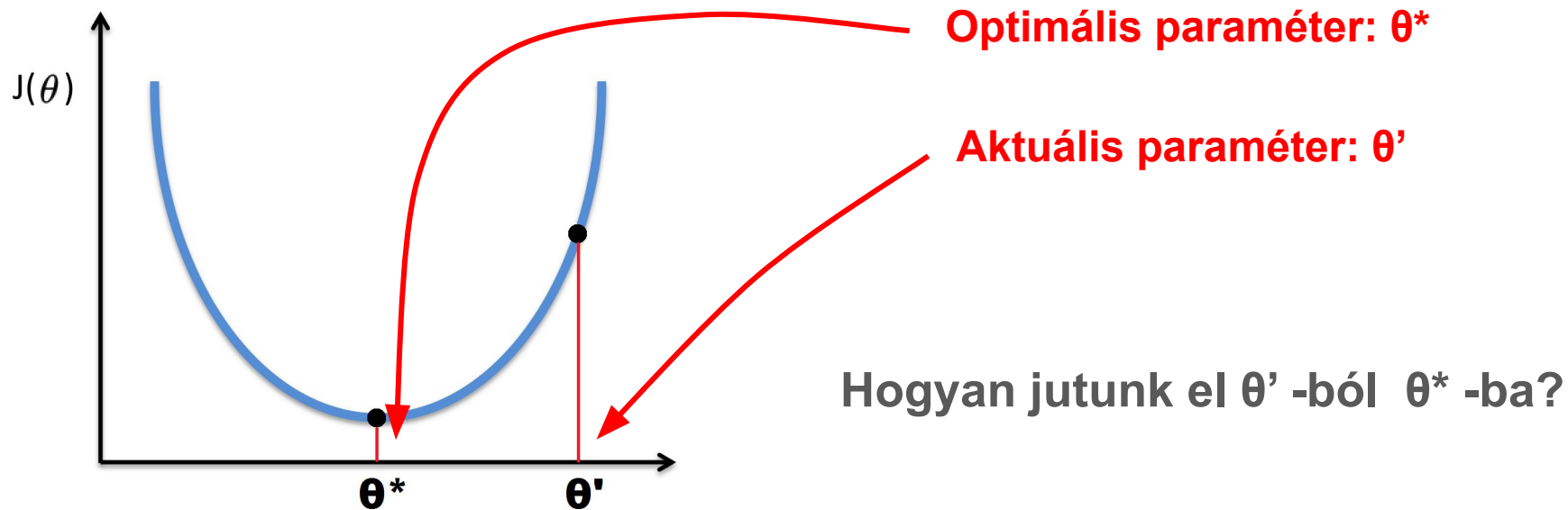
Mivel a θ paraméter most csak egyetlen szám, így J parabola:

$$J(\theta) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)})^2$$

Lineáris regresszió - megoldás

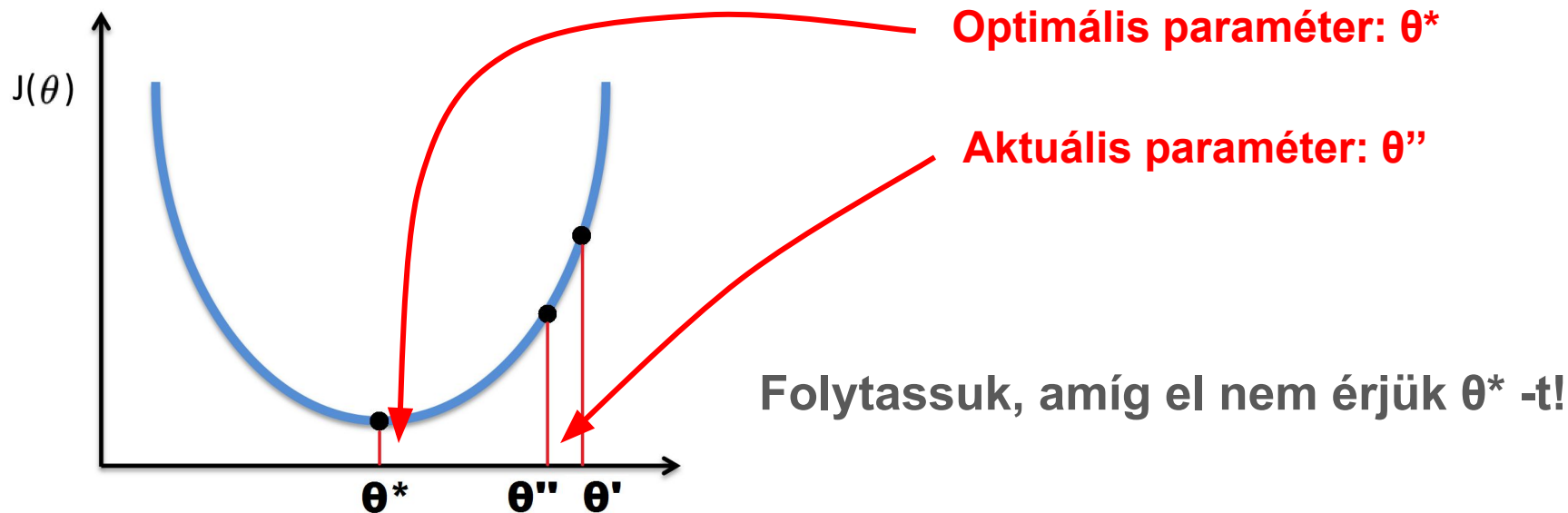
A feladat: $\theta^* = \operatorname{argmin}_{\theta} J(\theta)$

Lineáris regresszió - megoldás

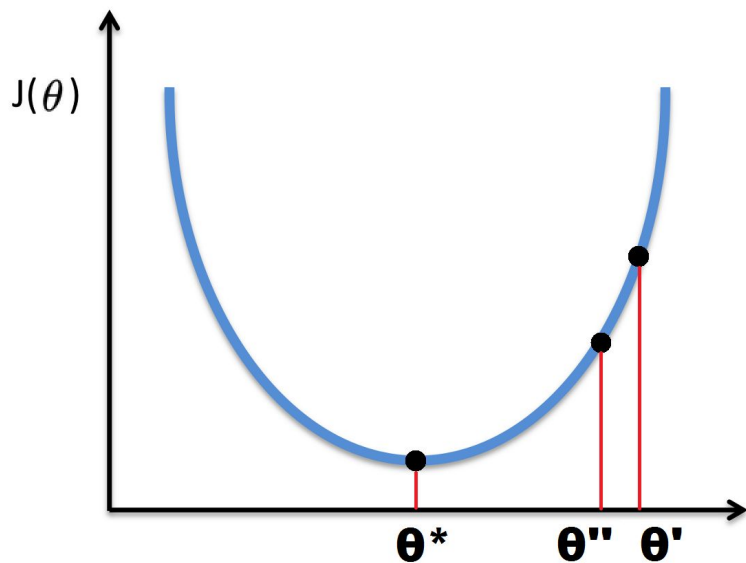
Hogyan jutunk el θ' -ből θ^* -ba?

Változtassunk θ' -n, úgy, hogy $J(\theta'') < J(\theta')$!

Lineáris regresszió - megoldás

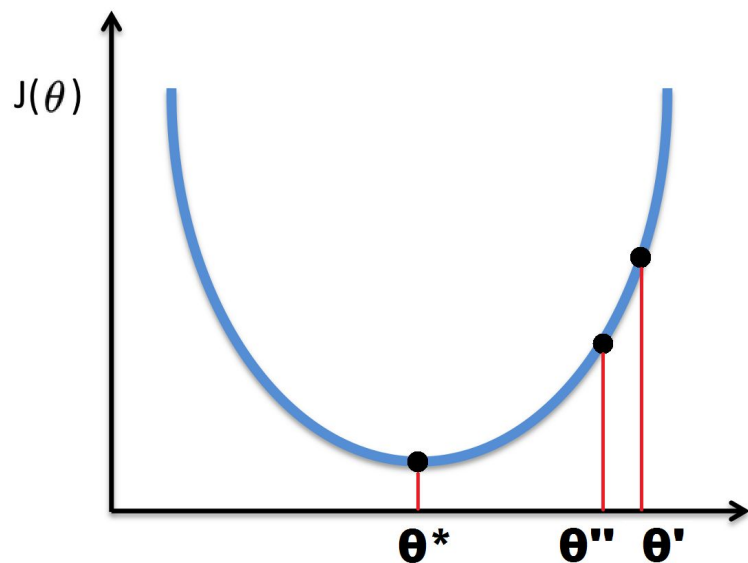
Honnan tudjuk, hogy merre kell lépünk, hogy a költség csökkenjen?

Lineáris regresszió - megoldás

Honnan tudjuk, hogy merre kell lépünk, hogy a költség csökkenjen?

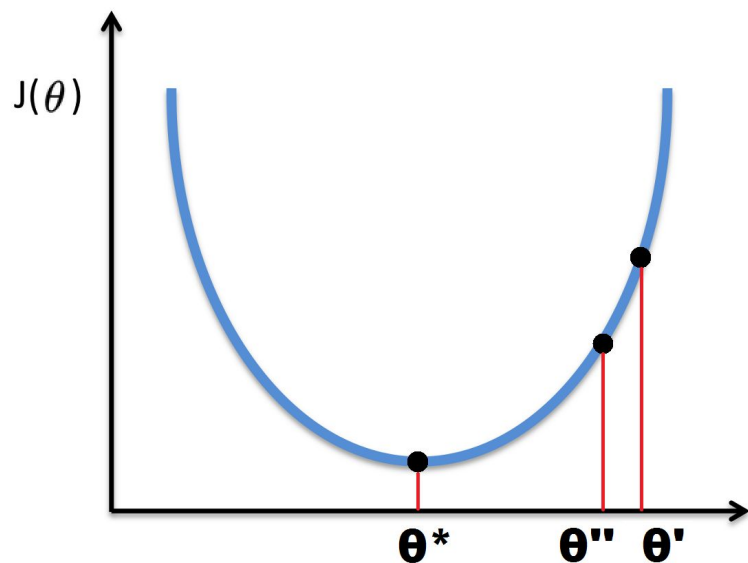
Egyetlen paraméter esetén nem nehéz: pl. megnézzük, hogyan változik a költség, ha θ' -t csökkentjük, vagy növeljük egy kicsivel. Lépünk arra, amerre csökken a költség!

Azonban, **ha majd több paraméterünk lesz**, a kipróbálandó lépésirányok száma exponenciálisan nő a paraméterek számával...

Használjunk kifinomultabb módszert!

Lineáris regresszió - megoldás

Honnan tudjuk, hogy merre kell lépünk, hogy a költség csökkenjen?

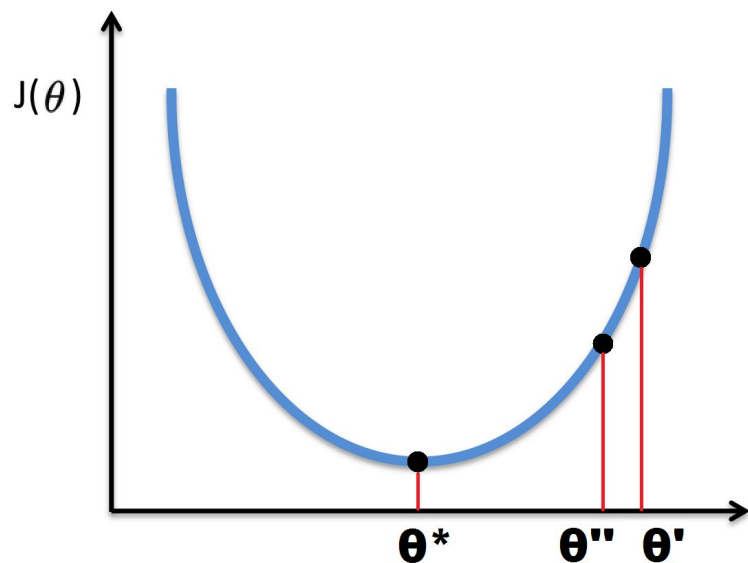

Nézzük meg merre lejt leginkább a költségfüggvény az aktuális paraméterértékben állva!

Mi adja meg J meredekségét egy adott θ pontban?

Lineáris regresszió - megoldás

Honnan tudjuk, hogy merre kell lépünk, hogy a költség csökkenjen?

Nézzük meg merre lejt leginkább a költségfüggvény az aktuális paraméterértékben állva!

Mi adja meg J meredekségét egy adott θ pontban?

J deriváltja a θ pontban.

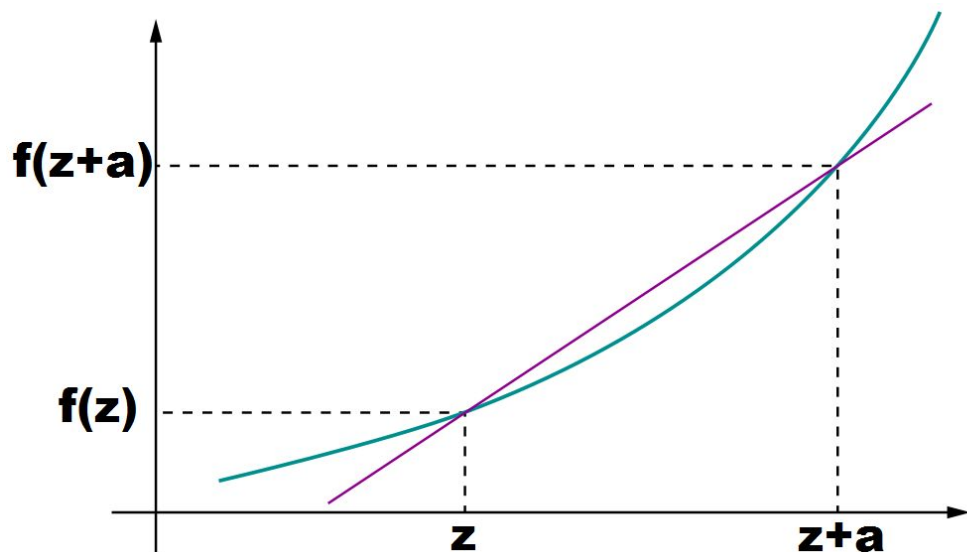
Lineáris regresszió - megoldás

Mi egy függvény deriváltja?

Lineáris regresszió - megoldás

Mi egy függvény deriváltja?

$$f'(z) = \lim_{a \rightarrow 0} \frac{f(z+a) - f(z)}{a}$$

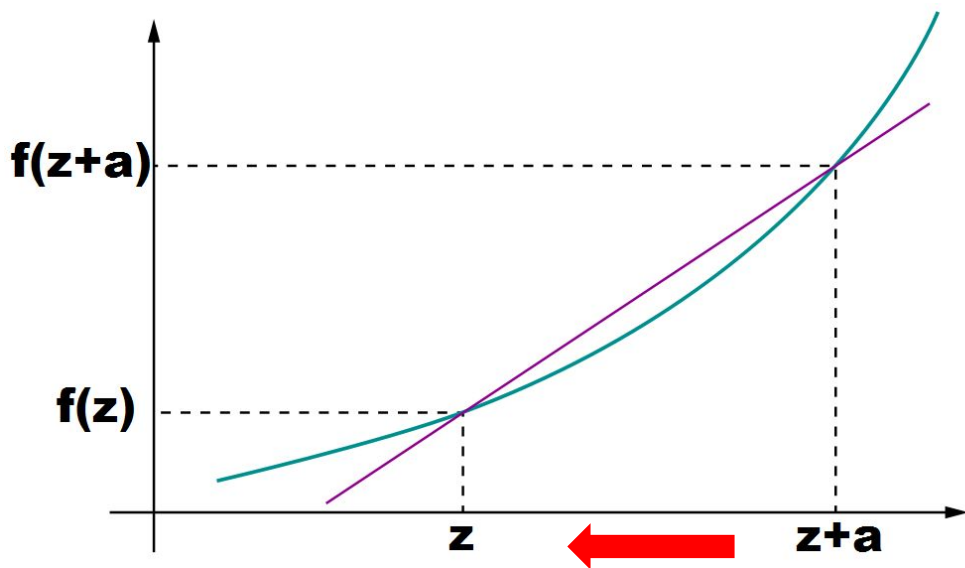
Lineáris regresszió - megoldás

Mi egy függvény deriváltja?

$$f'(z) = \lim_{a \rightarrow 0} \frac{f(z+a) - f(z)}{a}$$

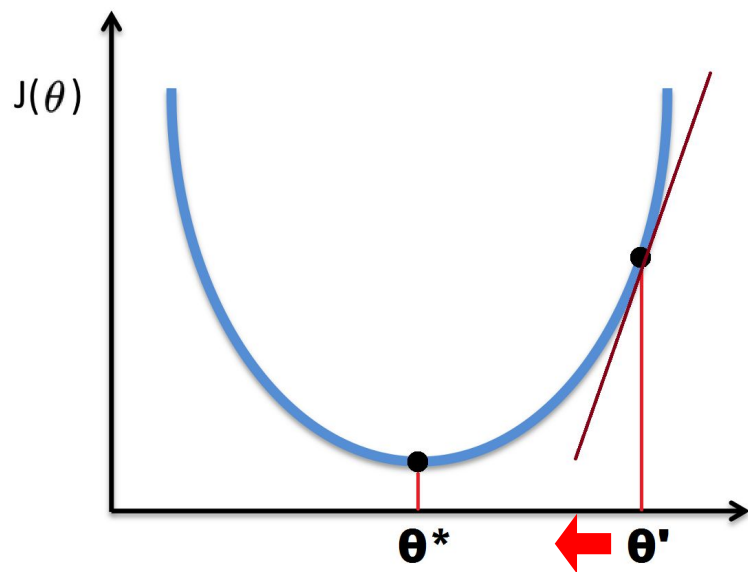
f függvény deriváltja a z pontban
a függvénygörbe z-beli érintőjének
meredeksége.

A derivált a differenciahányados
határértékével van definiálva,
feltéve, ha az létezik és véges.

Lineáris regresszió - megoldás

Honnan tudjuk, hogy merre kell lépünk, hogy a költség csökkenjen?

Lépünk θ -val abba az irányba, amerre a legjobban lejt a költségfüggvény felülete.

Ehhez ki kell számolnunk a J költségfüggvény deriváltját.

Lineáris regresszió - megoldás

A költségfüggvény deriváltja:

$$J(\theta) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)})^2$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta} J(\theta) = ?$$

Lineáris regresszió - megoldás

A költségfüggvény deriváltja:

$$J(\theta) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)})^2$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta} J(\theta) = ?$$

Ne feledjük: x , y ismert értékek a tanítóhalmazból, egyedül θ az ismeretlen.

Lineáris regresszió - megoldás

A költségfüggvény deriváltja:

$$J(\theta) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)})^2$$

$$\begin{aligned} \frac{\partial}{\partial \theta} J(\theta) &= \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m 2 \cdot (\theta x^{(j)} - y^{(j)}) \cdot (\theta x^{(j)} - y^{(j)})' = \\ &= \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)}) x^{(j)} \end{aligned}$$

Lineáris regresszió - megoldás

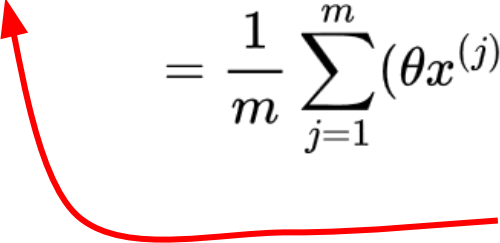
A költségfüggvény deriváltja:

$$J(\theta) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)})^2$$

Összetett függvények deriválási szabálya (láncszabály):

$$f(g(z))' = f'(g(z)) \cdot g'(z)$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta} J(\theta) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m 2 \cdot (\theta x^{(j)} - y^{(j)}) \cdot (\theta x^{(j)} - y^{(j)})' =$$

$$= \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)}) x^{(j)}$$

Leibniz-féle jelölés a parciális deriválásra: J deriváltja θ szerint. Itt még csak egy változónk van (θ), így nem kérdés, hogy mi szerint deriválunk...

Lineáris regresszió - megoldás

Gradiensmódszer (gradient descent)

Iteratívan lépegetünk θ -val, abba az irányba, amerre a legnagyobb a lejtése a költségfüggvénynek az aktuális θ -ban.

```
repeat until convergence {  
     $grad := \frac{\partial}{\partial \theta} J(\theta)$   
     $\theta := \theta - \alpha \cdot grad$   
}
```

Lineáris regresszió - megoldás

Gradiensmódszer (gradient descent)

Iteratívan lépegetünk θ -val, abba az irányba, amerre a legnagyobb a lejtése a költségfüggvénynek az aktuális θ -ban.

repeat until convergence {

$$grad := \frac{\partial}{\partial \theta} J(\theta)$$

$$\theta := \theta - \alpha \cdot grad$$

}

$$\frac{\partial}{\partial \theta} J(\theta) = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m (\theta x^{(j)} - y^{(j)}) x^{(j)}$$

Lineáris regresszió - megoldás

Gradiensmódszer (gradient descent)

Iteratívan lépegetünk θ -val, abba az irányba, amerre a legnagyobb a lejtése a költségfüggvénynek az aktuális θ -ban.

repeat until convergence {

$$grad := \frac{\partial}{\partial \theta} J(\theta)$$

$$\theta := \theta - \alpha \cdot grad$$

}

J gradiense: J legnagyobb emelkedése irányába mutató vektor; elemei J adott pontbeli parciális deriváltjai (itt még csak egyelemű)

alfa: tanulási ráta (learning rate); a lépések mérete skálázható vele

Lineáris regresszió - megoldás

Gradiensmódszer (gradient descent)

Iteratívan lépegetünk θ -val, abba az irányba, amerre a legnagyobb a lejtése a költségfüggvénynek az aktuális θ -ban.

repeat until convergence {

$$grad := \frac{\partial}{\partial \theta} J(\theta)$$

$$\theta := \theta - \alpha \cdot grad$$

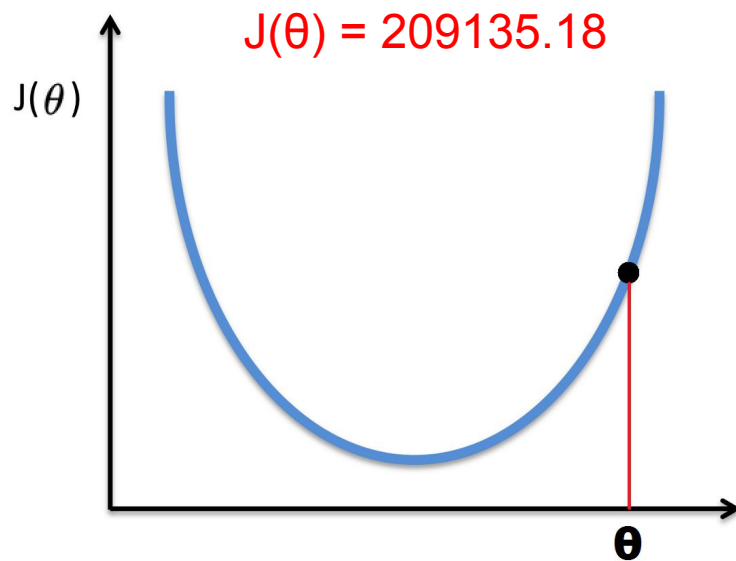
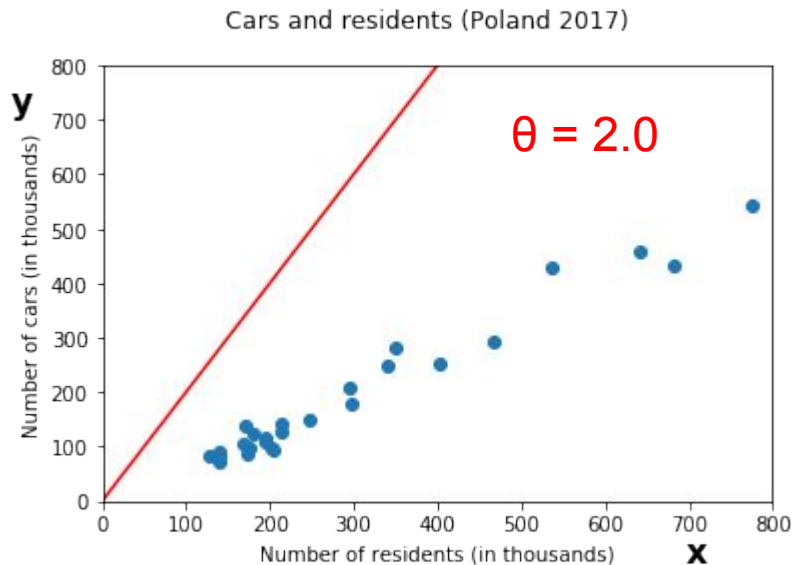
}

A gradienst **kivonjuk** az aktuális paraméterértékből, hiszen a legnagyobb lejtést keressük.

Lineáris regresszió - megoldás

A gradiensmódszer alkalmazása, $T = 0$ (az első lépés előtt)

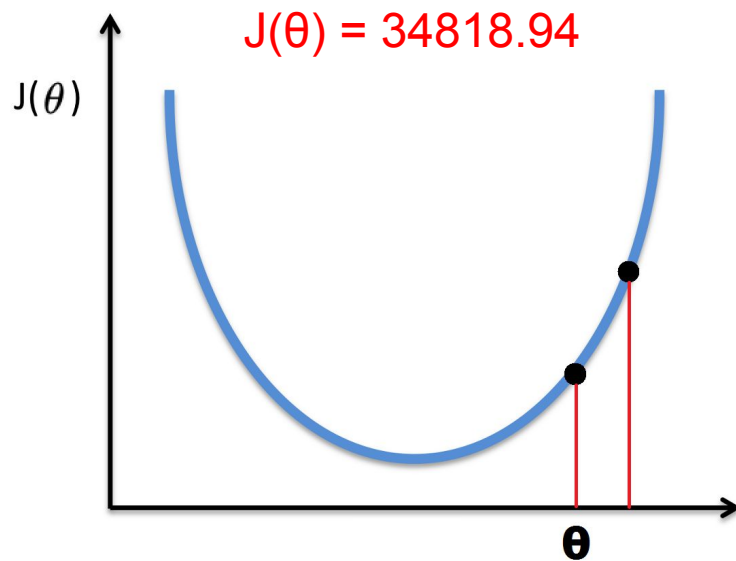
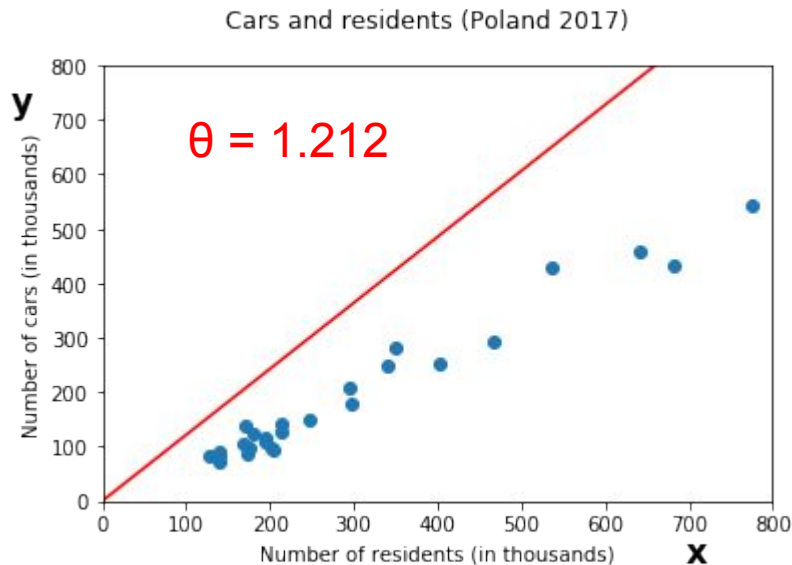

A kezdeti θ -t véletlenszerűen választottuk.

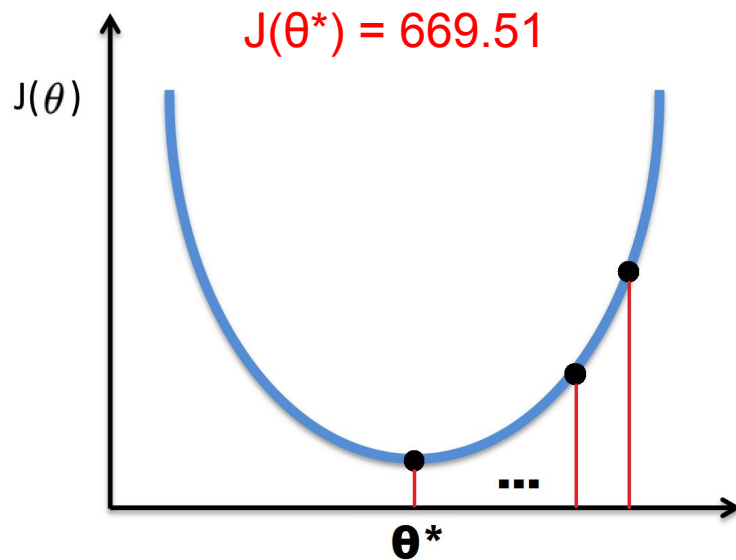
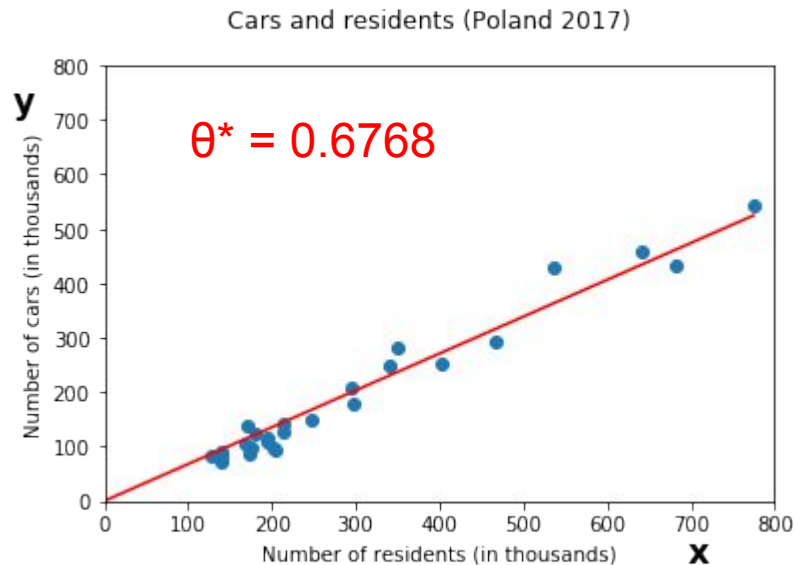
Lineáris regresszió - megoldás

A gradiensmódszer alkalmazása, $T = 1$

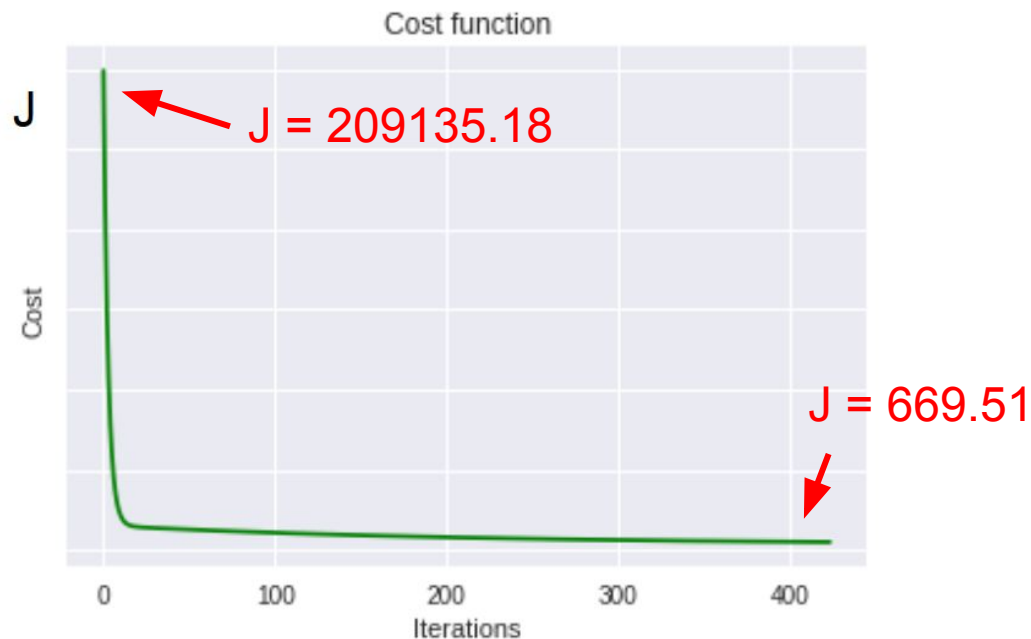
Lineáris regresszió - megoldás

A gradiensmódszer alkalmazása, $T = \langle \text{sok} \rangle$

Lineáris regresszió - megoldás

A költség alakulása a gradiensmódszer alkalmazása során

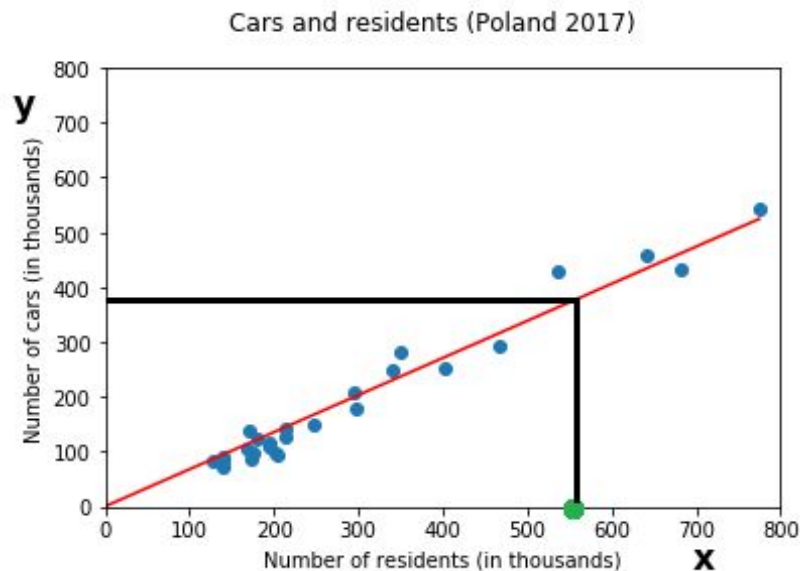

Lineáris regresszió - megoldás

Mit értünk el?

Betanítottunk egy egyszerű (lineáris) regressziós modellt.

Új, címkézetlen mintaelemekre fogunk tudni címkét becsülni.

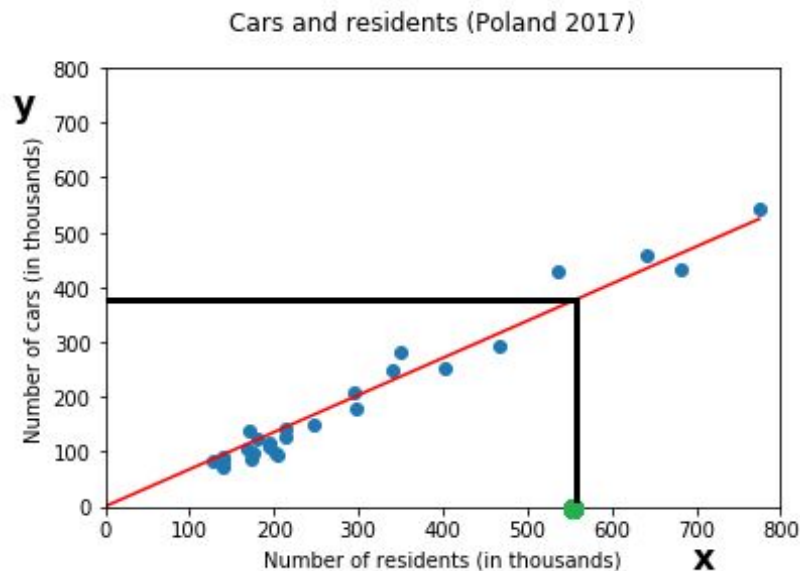
Lineáris regresszió - megoldás

Mit értünk el?

Betanítottunk egy egyszerű (lineáris) regressziós modellt.

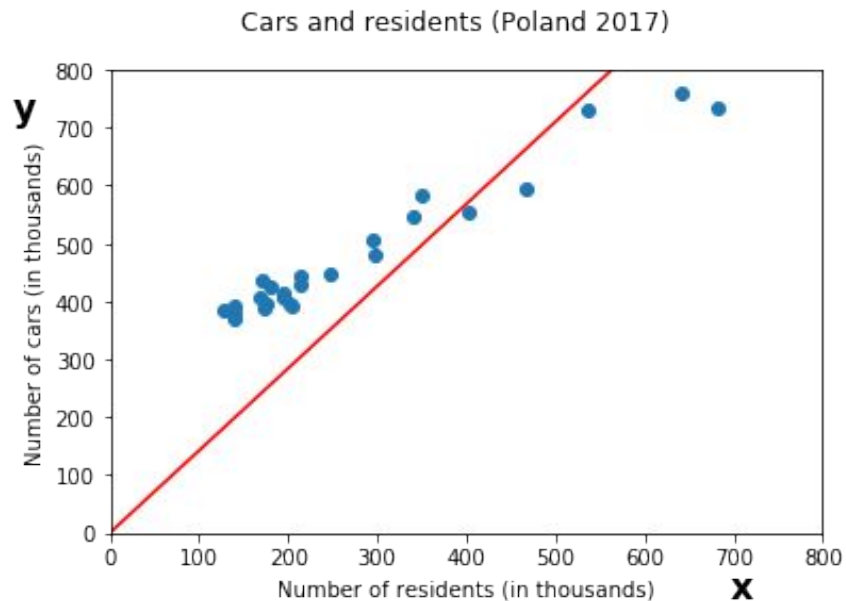
Új, címkézetlen mintaelemekre
fogunk tudni címkét becsülni.

Például **egy 550 ezer lakosú városra**
 $0.6768 * 550\,000 = 372\,240$ autót becslünk.

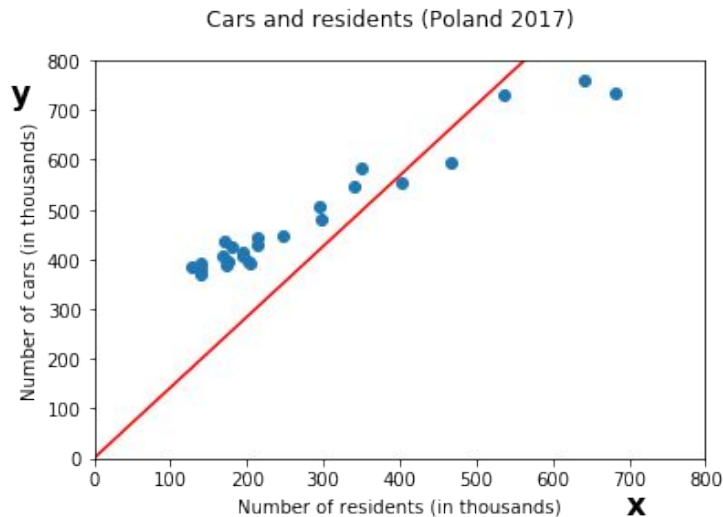
Lineáris regresszió - megoldás

Mi hiányzik?

Lineáris regresszió - megoldás

Mi hiányzik?

Tegyük fel, hogy minden város, függetlenül a lakosságának számától beszerez 300 ezer autót tartalékba...

Erre a mintára nem illeszkednek jól az origón átmenő egyenesek.

Lineáris regresszió - megoldás

Mi hiányzik?

Az eddigi modellünk túlzottan limitált. A hipotézisfüggvény egy olyan egyenes volt, amely az origón kellett, hogy átmenjen...

A meredekség mellé egy konstans (bias / intercept) paramétert is bevezetünk.

Eddigi hipotézis: $h(x) = \theta x = \hat{y} \approx y$

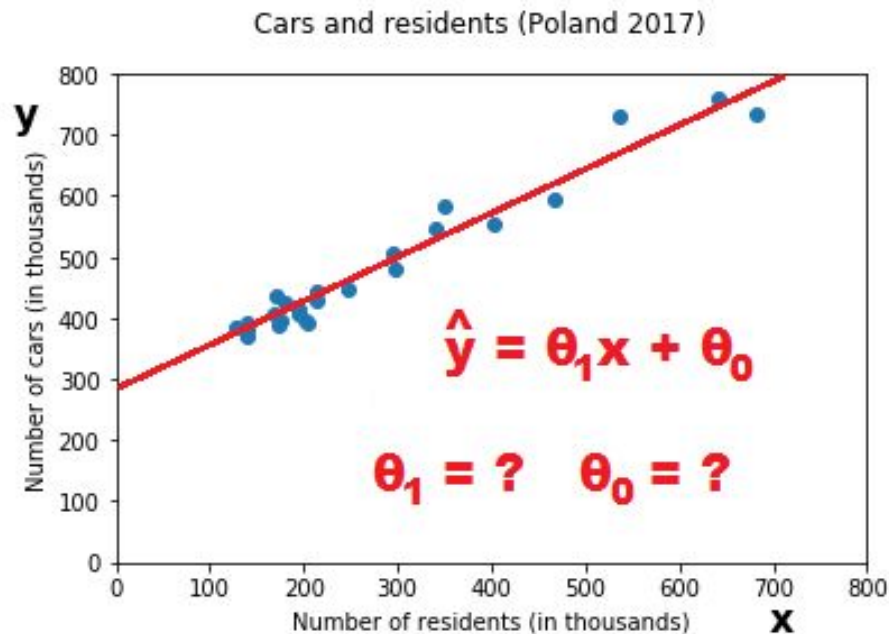
Új hipotézis: $h(x) = \theta_1 x + \theta_0 = \hat{y} \approx y$

Lineáris regresszió

Az új hipotézisfüggvény: $y \approx \hat{y} = h(x) = \theta_1 x + \theta_0$

$$\theta_1, \theta_0 \in \mathbb{R}$$

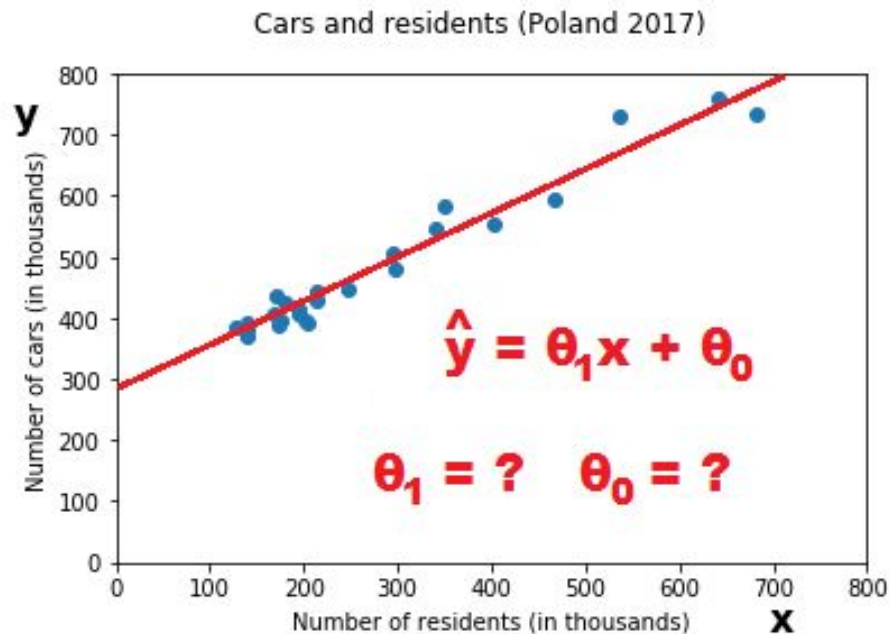

Lineáris regresszió

Az új hipotézisfüggvény: $y \approx \hat{y} = h(x) = \theta_1 x + \theta_0$

$$\theta_1, \theta_0 \in \mathbb{R}$$

θ_1 az egyenes meredeksége,
 θ_0 pedig az az érték, ahol az
egyenes metszi az y tengelyt
(bias / intercept).

Lineáris regresszió - megoldás

A költségfüggvény továbbra is **MSE** (Mean Squared Error):

$$J(\theta) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\overbrace{h_{\theta}(x^{(j)})}^{\hat{y}^{(j)}} - y^{(j)})^2$$

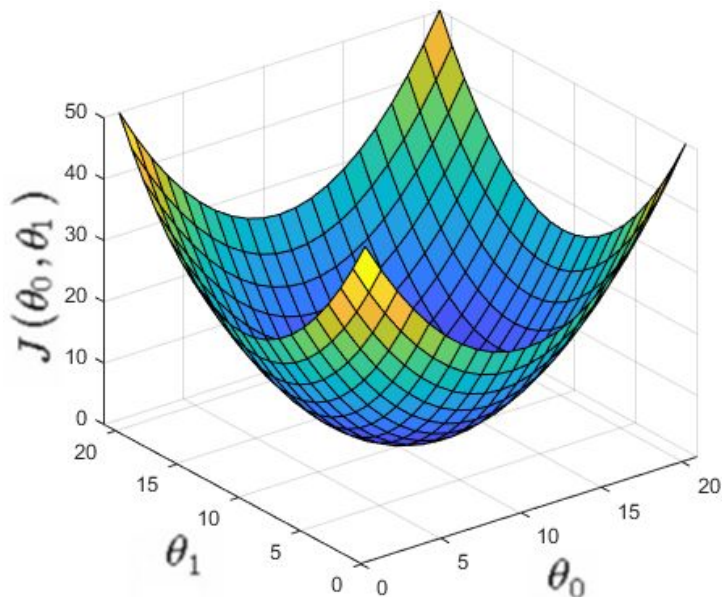
A hipotézisfüggvény viszont megváltozott.

Hogy fog kinézni a költségfüggvény grafikonja?

Lineáris regresszió - megoldás

J költségfüggvény továbbra is kvadratikus.

Mivel már két paraméterünk van, J egy elliptikus paraboloid:

$$J(\theta_0, \theta_1) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m \overbrace{(\theta_1 x^{(j)} + \theta_0)}^{\hat{y}^{(j)}} - y^{(j)})^2$$

Lineáris regresszió - megoldás

Hogyan változtassuk a paramétereket, hogy a költség csökkenjen?

Használjuk a gradiens módszert: lépegezzünk a legnagyobb meredekségű lejtés irányába.

Ezt az irányt egy adott pontban a **gradiens** vektor fogja megadni, melynek elemei a J **költségfüggvény** parciális deriváltjai az egyes paraméterek szerint.

Lineáris regresszió - megoldás

A költségfüggvény parciális deriváltjai:

$$J(\theta_0, \theta_1) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta_1 x^{(j)} + \theta_0 - y^{(j)})^2$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta_0} J(\theta_0, \theta_1) = ?$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta_1} J(\theta_0, \theta_1) = ?$$

Lineáris regresszió - megoldás

A költségfüggvény parciális deriváltjai:

$$J(\theta_0, \theta_1) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta_1 x^{(j)} + \theta_0 - y^{(j)})^2$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta_0} J(\theta_0, \theta_1) = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m (\theta_1 x^{(j)} + \theta_0 - y^{(j)})$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta_1} J(\theta_0, \theta_1) = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m (\theta_1 x^{(j)} + \theta_0 - y^{(j)}) \cdot x^{(j)}$$

Lineáris regresszió - megoldás

A költségfüggvény parciális deriváltjai:

$$J(\theta_0, \theta_1) = \frac{1}{2m} \sum_{j=1}^m (\theta_1 x^{(j)} + \theta_0 - y^{(j)})^2$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta_0} J(\theta_0, \theta_1) = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m (\theta_1 x^{(j)} + \theta_0 - y^{(j)})$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta_1} J(\theta_0, \theta_1) = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m (\theta_1 x^{(j)} + \theta_0 - y^{(j)}) \cdot x^{(j)}$$

A parciális deriváláskor a függvényt az egyik változó szerint deriváljuk. Ekkor a többi változót **konstansként kezeljük**.

érintő meredeksége **θ_0** irányban

érintő meredeksége **θ_1** irányban

Lineáris regresszió - megoldás

Gradiens módszer algoritmus a két paraméter esetén:

repeat until convergence   {

$$grad_0 := \frac{\partial}{\partial \theta_0} J(\theta_0, \theta_1)$$

$$grad_1 := \frac{\partial}{\partial \theta_1} J(\theta_0, \theta_1)$$

$$\theta_0 := \theta_0 - \alpha \cdot grad_0$$

$$\theta_1 := \theta_1 - \alpha \cdot grad_1$$

}

Lineáris regresszió - megoldás

Gradiens módszer algoritmus két paraméter esetén:

repeat until convergence {

$$grad_0 := \frac{\partial}{\partial \theta_0} J(\theta_0, \theta_1)$$

$$grad_1 := \frac{\partial}{\partial \theta_1} J(\theta_0, \theta_1)$$

$$\theta_0 := \theta_0 - \alpha \cdot grad_0$$

$$\theta_1 := \theta_1 - \alpha \cdot grad_1$$

}

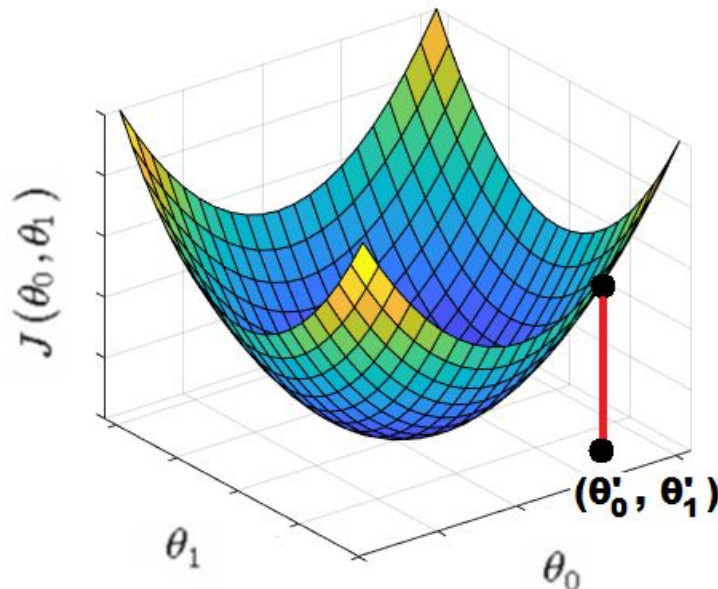
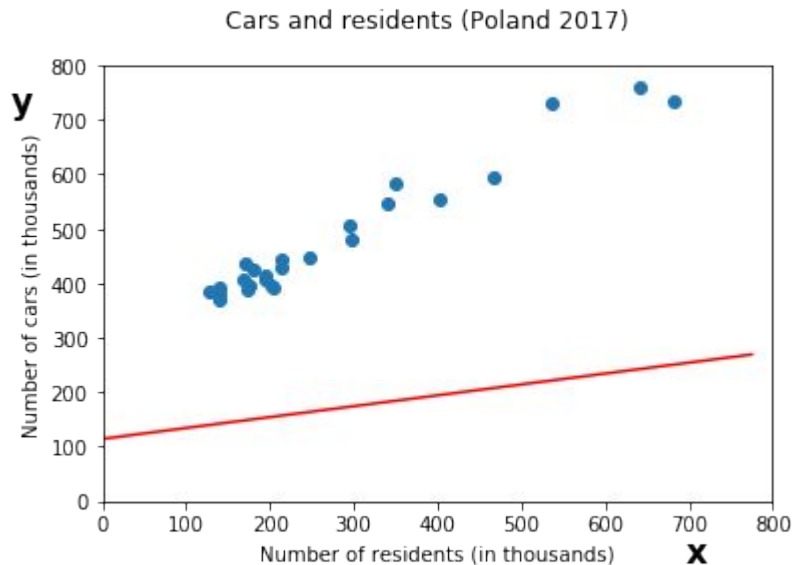
$$\frac{\partial}{\partial \theta_0} J(\theta_0, \theta_1) = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m (\theta_1 x^{(j)} + \theta_0 - y^{(j)})$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta_1} J(\theta_0, \theta_1) = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m (\theta_1 x^{(j)} + \theta_0 - y^{(j)}) \cdot x^{(j)}$$

alfa: tanulási ráta (learning rate); a lépések mérete skálázható vele

Lineáris regresszió - megoldás

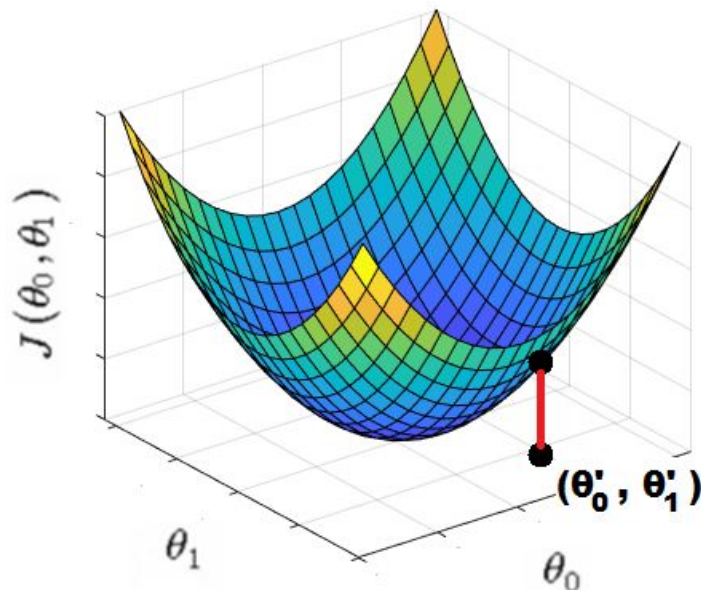
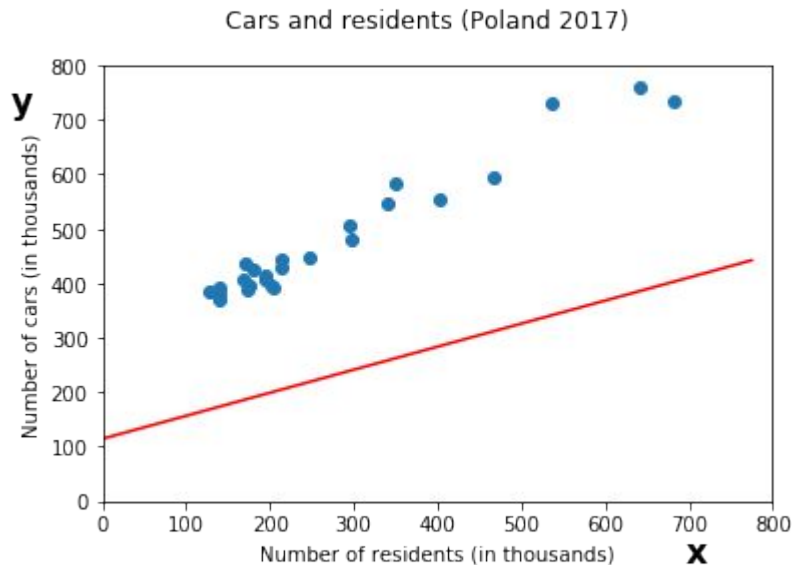
A gradiens módszer alkalmazása, $T = 0$ (az első lépés előtt)

A kezdeti (θ_0, θ_1) -t véletlenszerűen választottuk.

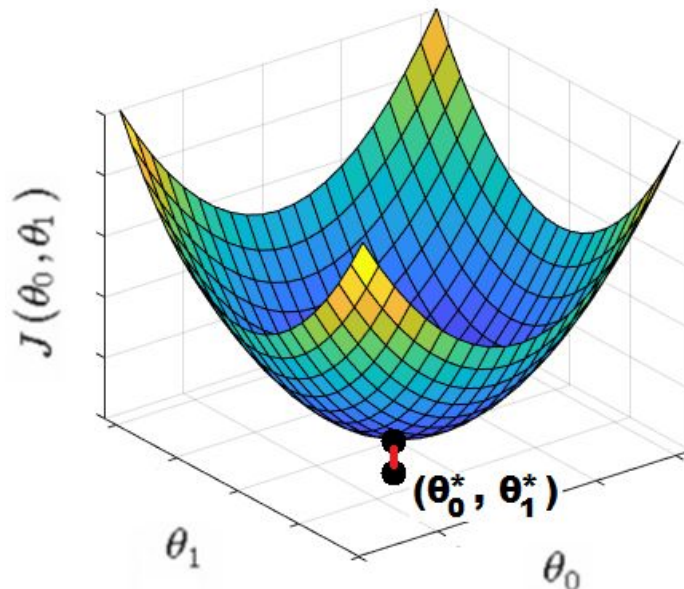
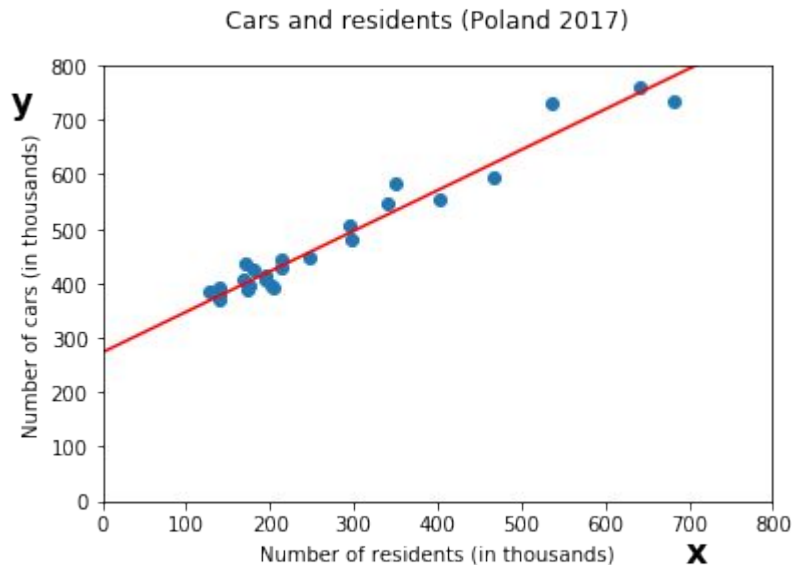
Lineáris regresszió - megoldás

A gradiens módszer alkalmazása, $T = 1$

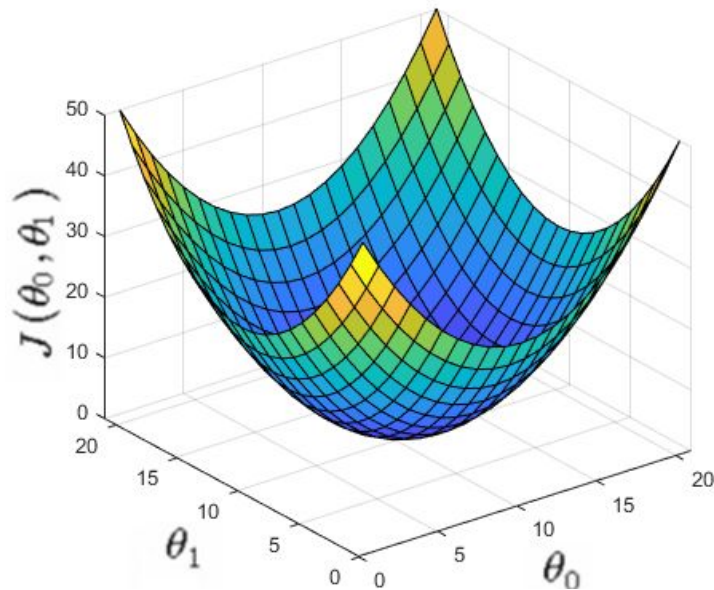
Lineáris regresszió - megoldás

A gradiens módszer alkalmazása, $T = \langle \text{sok} \rangle$

Lineáris regresszió - megoldás

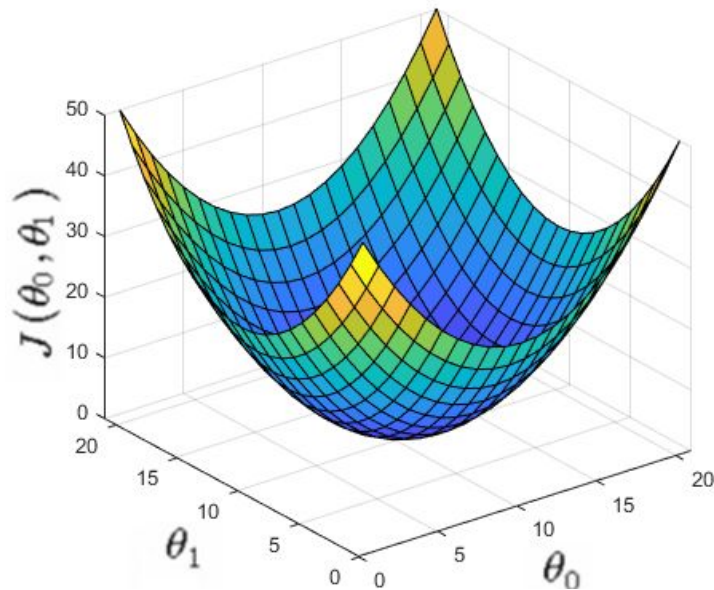
Garantált-e, hogy gradiens módszerrel megtaláljuk a lineáris regresszió optimális (minimális költségű) megoldását?

Lineáris regresszió - megoldás

Garantált-e, hogy gradiens módszerrel megtaláljuk a lineáris regresszió optimális (minimális költségű) megoldását?

Megfelelően kicsi lépésméret (alfa) esetén igen.

Lineáris regresszió - megoldás

Garantált-e, hogy gradiens módszerrel megtaláljuk **tetszőleges költségfüggvény** globális minimumát?

Lineáris regresszió - megoldás

Garantált-e, hogy gradiens módszerrel megtaláljuk **tetszőleges költségfüggvény** globális minimumát?

Nem. Eljuthatunk az egyik lokális minimum pontba, de amennyiben a költségfüggvény nem konvex, akkor nem garantált, hogy ez a globális minimum lesz.

Lineáris regresszió - megoldás

Garantált-e, hogy gradiens módszerrel megtaláljuk **tetszőleges költségfüggvény** globális minimumát?

Nem. Eljuthatunk az egyik lokális minimum pontba, de amennyiben a költségfüggvény nem konvex, akkor nem garantált, hogy ez a globális minimum lesz.

Vak hegymászó: Le szeretne jutni a völgy legmélyebb pontjába, de csak azt érzi, hogy milyen irányban lejt leginkább a terep a talpa alatt...

Lineáris regresszió - megoldás

Garantált-e, hogy gradiens módszerrel megtaláljuk **tetszőleges költségfüggvény** globális minimumát?

Nem. Eljuthatunk az egyik lokális minimum pontba, de amennyiben a költségfüggvény nem konvex, akkor nem garantált, hogy ez a globális minimum lesz.

A lineáris regresszió nem csak iteratív, de egzakt módon is megoldható. Lásd őszi félév 1. óra, vagy NumMód2...

Lineáris regresszió - megoldás

Miért pont négyzetes hibát használtunk költségként?

(Miért nem mondjuk abszolútértékes hibát?)

Összefoglalás

- **Gépi tanulásra ideális feladatok:** Ismeretlen (hatékony) megoldó-algoritmus, esetleg maga a feladat sem definiálható formálisan (helyette címkézett adathoz igazítunk egy paraméteres modellt).
- **Felügyelt tanulás:** Input-címke párok, az inputból tanuljuk megbecsülni a címkét.
- **Regresszió:** Mintaelemek címkéje folytonos.
- **Lineáris regresszió:** Megpróbáljuk a címkéket az input lineáris függvényeként felírni, majd keressük az egyenes azon paramétereit melyekkel a legjobban közelíthetők az igazi címkék.